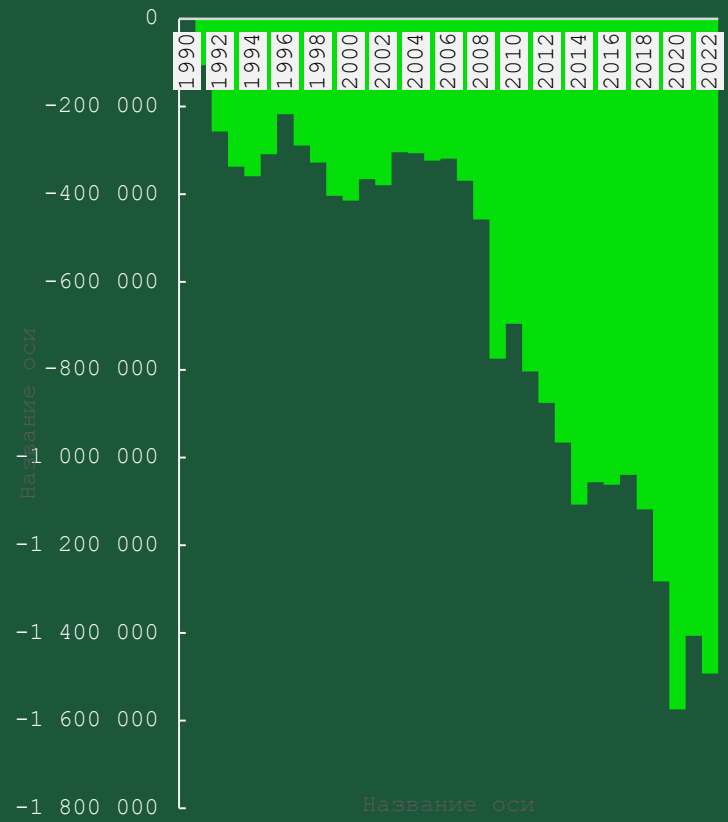

■ ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

Заради досягнення цілей щодо клімату, **Європейський союз користується широким спектром інструментів, які комбінуються та створюють складну багаторівневу структуру. Метою цієї лекції є аналіз механізмів дії та формування окремих інструментів кліматичної політики ЄС.** ■

Викиди парникових газів ЕС27 (викиди UNFCCC, все ПГ, kt CO2 eq)
 EEA greenhouse gases - data viewer

13 EU countries generated more electricity from wind and solar than from fossil fuels in the first half of 2024

Generation in the first half of each year (TWh)

Source: Monthly electricity data, Ember

Graham E., Fulghum N., Wind and solar overtake EU fossil fuels in the first half of 2024, EMBER, 30/07/2024

- ЗАГАЛЬНІ ЗАУВАЖЕННЯ ЩОДО ІНСТРУМЕНТАРІЯ ПОЛІТИКИ З КЛІМАТУ
- ГОЛОВНІ ІНСТРУМЕНТИ, ЯКІ МАЮТЬ ВПЛИВ НА ЦІНУ CO₂
- ДЕКАРБОНІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТУ. ВІД М'ЯКИХ ДО ТВЕРДИХ ІНСТРУМЕНТІВ
- ДЕКАРБОНІЗАЦІЯ ГАЗУ. СТАРІ ТА НОВІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ
- ЕНЕРГЕТИЧНІ СПІЛЬНОТИ: ВІД НІШІ ДО МЕЙНСТРИМУ
- ФІНАНСУВАННЯ. ІННОВАЦІЙНИЙ ФОНД
- NESPS. ДЕТАЛІЗАЦІЯ КЛІМАТИЧНИХ ЦІЛЕЙ ТА КЛЮЧОВИХ ДІЙ

ЗАГАЛЬНІ ЗАУВАЖЕННЯ ЩОДО ІНСТРУМЕНТАРІЯ ПОЛІТИКИ З КЛІМАТУ

РЕГУЛЯТОРНІ
ІНСТРУМЕНТИ

ЕКОНОМІЧНІ
ІНСТРУМЕНТИ

ІНФОРМАЦІЙНІ
ІНСТРУМЕНТИ

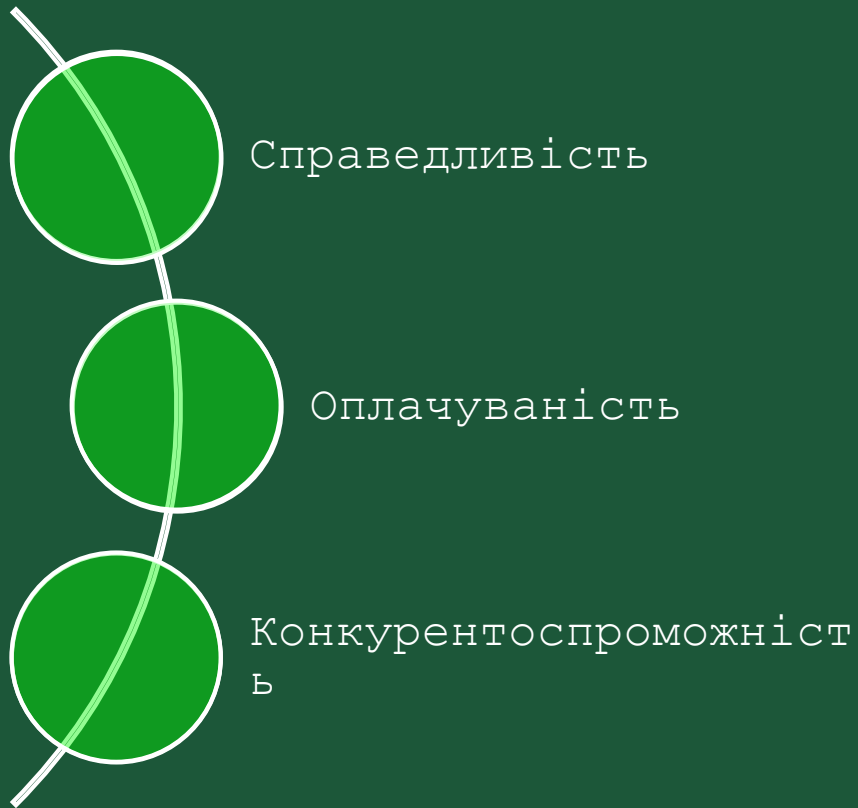
Фінансуванн
я

ЗОВНІШНЯ
ПОЛІТИКА

КЛІМАТИЧНА
ПОЛІТИКА ЄС

ВНУТРІШНЯ
ПОЛІТИКА

СУБСИДІАРНІСТЬ

Стаття 5

Спільнота діє в межах повноважень, що надає їй цей Договір, та заради цілей, визначених в цьому Договорі.

У сферах, що не належать до її виключної компетенції,

Спільнота діє згідно з принципом субсидіарності лише тоді й у такому обсязі, коли держави-члени не можуть належним чином досягти мети запланованого заходу, натомість це краще здійснити на рівні Спільноти з огляду на масштаби чи результати запропонованих заходів. (...)

РЕГУЛЯТОРНІ
ІНСТРУМЕНТИ

ЕКОНОМІЧНІ
ІНСТРУМЕНТИ

ІНФОРМАЦІЙНІ
ІНСТРУМЕНТИ

Фінансуванн
я

ЗОВНІШНЯ
ПОЛІТИКА

КЛІМАТИЧНА
ПОЛІТИКА ЄС

ВНУТРІШНЯ
ПОЛІТИКА

ДІЇ НА РІВНІ ЄС

ДІЇ НА РІВНІ КРАЇН ЄС

ДІЇ НА ЛОКАЛЬНОМУ
РІВНІ

РЕГУЛЯТОРНІ
ІНСТРУМЕНТИ

Законодавство | Норми
Вимоги щодо звітності
Підтримка зелених технологій
...

ЕКОНОМІЧНІ
ІНСТРУМЕНТИ

Податки
Торгівля викидами
Гарантії походження
...

ІНФОРМАЦІЙНІ
ІНСТРУМЕНТИ

Добровільні домовленості та зобов'язання
Етикетування
...

Фінансуванн
я

6

ГОЛОВНІ ІНСТРУМЕНТИ, ЯКІ МАЮТЬ ВПЛИВ НА ЦІНУ CO₂

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

ГОЛОВНІ ІНСТРУМЕНТИ, ЯКІ МАЮТЬ ВПЛИВ НА ЦІНУ CO2

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

ГОЛОВНІ ІНСТРУМЕНТИ, ЯКІ МАЮТЬ ВПЛИВ НА ЦІНУ CO2

Система торгівлі викидами ЄС
EU Emissions Trading System

**ГОЛОВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ
КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

Посилення СТВ ЄС (EU ETS) в
рамках Fit for 55. Перегляд
Директиви 2003/87/ЄС

**Механізм вуглецевого
коригування**

Carbon Border Adjustment
Mechanism

СВАМ

**ІНСТРУМЕНТ ПОДАТКОВОЇ / МИТНОЇ ТА ЗОВНІШНЬОЇ
КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

СВАМ Regulation

Регламент 2023/956

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

ГОЛОВНІ ІНСТРУМЕНТИ, ЯКІ МАЮТЬ ВПЛИВ НА ЦІНУ CO2

Система класифікації, яка визначає критерії для економічної діяльності згідно з кліматичними цілями ЄС.

СТАЛЕ ФІНАНСУВАННЯ
ПРОЗОРИСТЬ РИНКУ

- 2021–2023 Делеговані акти
Complementary Climate Delegated Act (2023)
- 2020 Taxonomy Regulation
Регламент 2020/852/EU

EU Taxonomy Navigator

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

ГОЛОВНІ ІНСТРУМЕНТИ, ЯКІ МАЮТЬ ВПЛИВ НА ЦІНУ CO2

Carbon Contracts for Difference CCfD

Потенційний інструмент прискорення декарбонізації певних секторів промисловості (напр. цемент, сталь).

HARD-TO-ABATE SECTORS

2022 Guidelines on State aid for climate, environmental protection and energy (EU)

2024 Обговорюється пропозиція європейської системи CCfD (джерело фінансування: Інноваційний фонд)

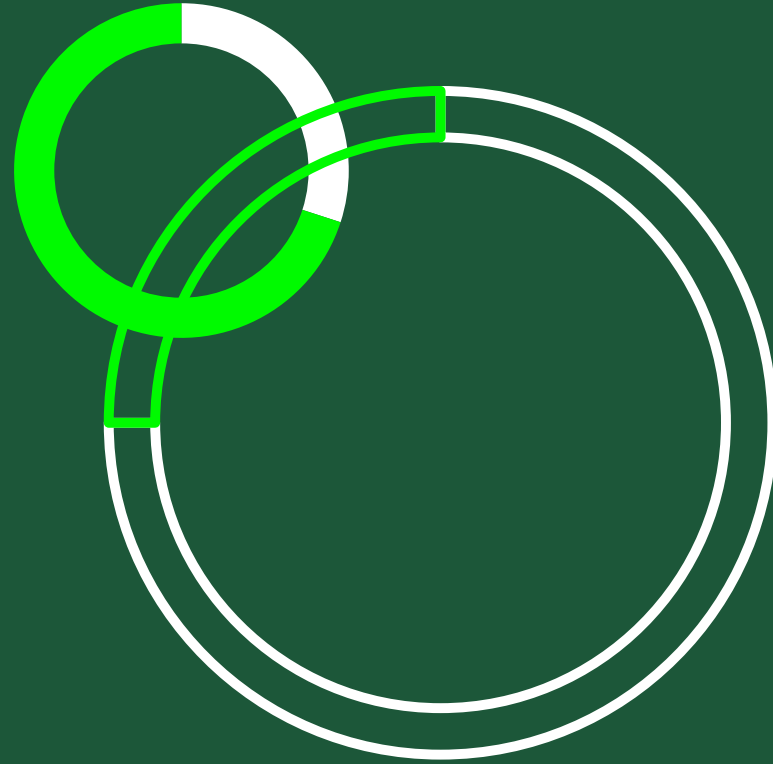
► Національні CCfD

2024 Німеччина. Було ініційовано перший тендер зі схеми CCfD

ДЕКАРБОНІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТУ. ВІД М'ЯКИХ ДО ТВЕРДИХ ІНСТРУМЕНТІВ

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

ДЕКАРБОНІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТУ. ВІД М'ЯКИХ ДО ТВЕРДИХ ІНСТРУМЕНТІВ

 ВИКИДИ ПГ ТРАНСПОРТУ

 ВИКИДИ ПГ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ (2021)

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

ДЕКАРБОНІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТУ. ВІД М'ЯКИХ ДО ТВЕРДИХ ІНСТРУМЕНТІВ

1992. THE FUTURE DEVELOPMENT OF THE COMMON TRANSPORT POLICY. WHITE PAPER

ДОБРОВІЛЬНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

2020. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ КУРС.

Досягнення кліматичної нейтральності в 2050 році потребує зниження викидів ПГ транспорту на 90%.

2023. Зміни до ETS DIRECTIVE (2003/87/EC)

2027(28). **ETS 2** – **дорожній транспорт**, будівлі, малі промислові установки та генерація (non-ETS)

«ЗАБРУДНЮВАЧ ПЛАТИТЬ»

Effort Sharing
Regulation

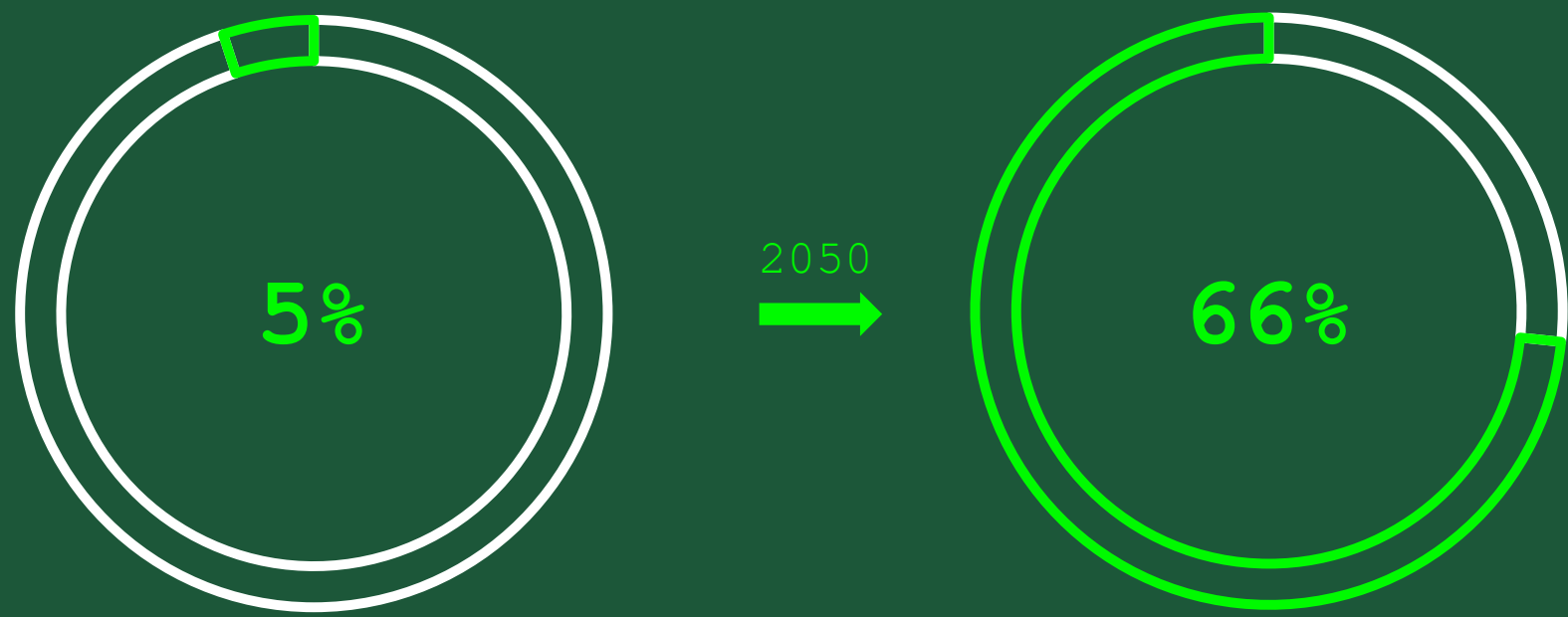
Renewable Energy
Directive

Energy Taxation
Directive

ДЕКАРБОНІЗАЦІЯ ГАЗУ. СТАРІ ТА НОВІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

ДЕКАРБОНІЗАЦІЯ ГАЗУ. СТАРІ ТА НОВІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ

ПРИРОДНИЙ ГАЗ

ВІДНОВЛЮВАНІ ТА НІЗЬКОВУГЛЕЦЕВІ ГАЗИ

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

ДЕКАРБОНІЗАЦІЯ ГАЗУ. СТАРІ ТА НОВІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ

2019. Clean Energy for All Europeans

2009. ТРЕТІЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПАКЕТ

2003. ДРУГИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПАКЕТ

1996-1998. ПЕРШИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПАКЕТ

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ РИНКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ.
ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА В СФЕРІ ГАЗУ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ КУРС | FIT FOR 55

2020. ВОДНЕВА СТРАТАГІЯ
2023. ДЕЛЕГОВАНІ АКТИ ДО ДИРЕКТИВИ
RED: 2023/1184, 2023/1185

2020. СТРАТАГІЯ З ІНТЕГРАЦІЇ
РИНКІВ ЕНЕРГІЇ

2022. REPower EU
КОНЦЕПЦІЯ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ
**БИОМЕТАНУ ШЛЯХОМ ПЕРЕНЕСЕННЯ ЇЇ
ЗАГАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА РІВЕНЬ
ЄС**

2024. **HYDROGEN AND DECARBONISED
GAS MARKET PACKAGE** (Директива
2024/1788, Регламент 2024/1789)

Транспозиція до половини 2026
року

БИОМЕТАН. ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ
ЄС

ВОДЕНЬ

ВДЕ. ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ЄС

ВІДМОВА ВІД ІМПОРТУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

ЗАМІЩЕННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ
НИЗЬКОВУГЛЕЦЕВИМИ ТА ВІДНОВЛЮВАНИМИ
ГАЗАМИ. КОНКУРЕНТНИЙ РИНОК ГАЗУ.
ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА В СФЕРІ ГАЗУ

ЕНЕРГЕТИЧНІ СПІЛЬНОТИ: ВІД НІШІ ДО МЕЙНСТРИМУ

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

ЕНЕРГЕТИЧНІ СПІЛЬНОТИ: ВІД НІШІ ДО МЕЙНСТРИМУ

REPowerEU. Мета створення однієї енергетичної спільноти на муніципалітет із населенням понад 10 000 до 2025 року.

HUMAN ENERGY, directed by Adam Dzienis (2018)

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

ЕНЕРГЕТИЧНІ СПІЛЬНОТИ: ВІД НІШИ ДО МЕЙНСТРИМУ

ЕНЕРГЕТИЧНІ СПІЛЬНОТИ

Громадські організації, що **підтримуються Європейською комісією (ЄК)** для **прискорення енергетичного переходу** та отримання вигоди для громадян та громад.

Підтримка з боку країн-членів ЄС, якої вимагає ЄК

ЕНЕРГЕТИЧНІ СПІЛЬНОТИ

Громадські організації, що створюють **переваги для місцевих громад**.

Можлива державна підтримка

FIT FOR 55

2020. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ КУРС. Кліматичний пакт

CLEAN ENERGY FOR ALL EUROPEANS PACKAGE

2015. ЕНЕРГЕТИЧНИЙ СОЮЗ

Golebiewska M., European Union. Lessons Learned, [в:] Створення спільнот з «зеленої енергетики в Україні. Практичний посібник, за ред. Вострякової В.І., Рубаненко О.О., Вінниця, 2023

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

ЕНЕРГЕТИЧНІ СПІЛЬНОТИ: ВІД НІШІ ДО МЕЙНСТРИМУ

ЕНЕРГЕТИЧНІ СПІЛЬНОТИ

Громадські організації, що підтримуються Європейською комісією (ЄК) для прискорення енергетичного переходу та отримання вигоди для громадян та громад.

Підтримка з боку країн-членів ЄС, якої вимагає ЄК

ЕНЕРГЕТИЧНІ СПІЛЬНОТИ

Громадські організації, що створюють переваги для місцевих громад.

Можлива державна підтримка

Директива 2018/2001 Про сприяння використанню енергії з відновлюваних джерел (RED II, RED III)

Директива 2023/1791 Про енергетичну ефективність

Директива 2024/1275 Про енергоефективність будівель

Директива 2019/944 Про спільні правила внутрішнього ринку електроенергії
Соціальний кліматичний фонд

Support Service for Citizen-led renovation

Energy Communities Repository

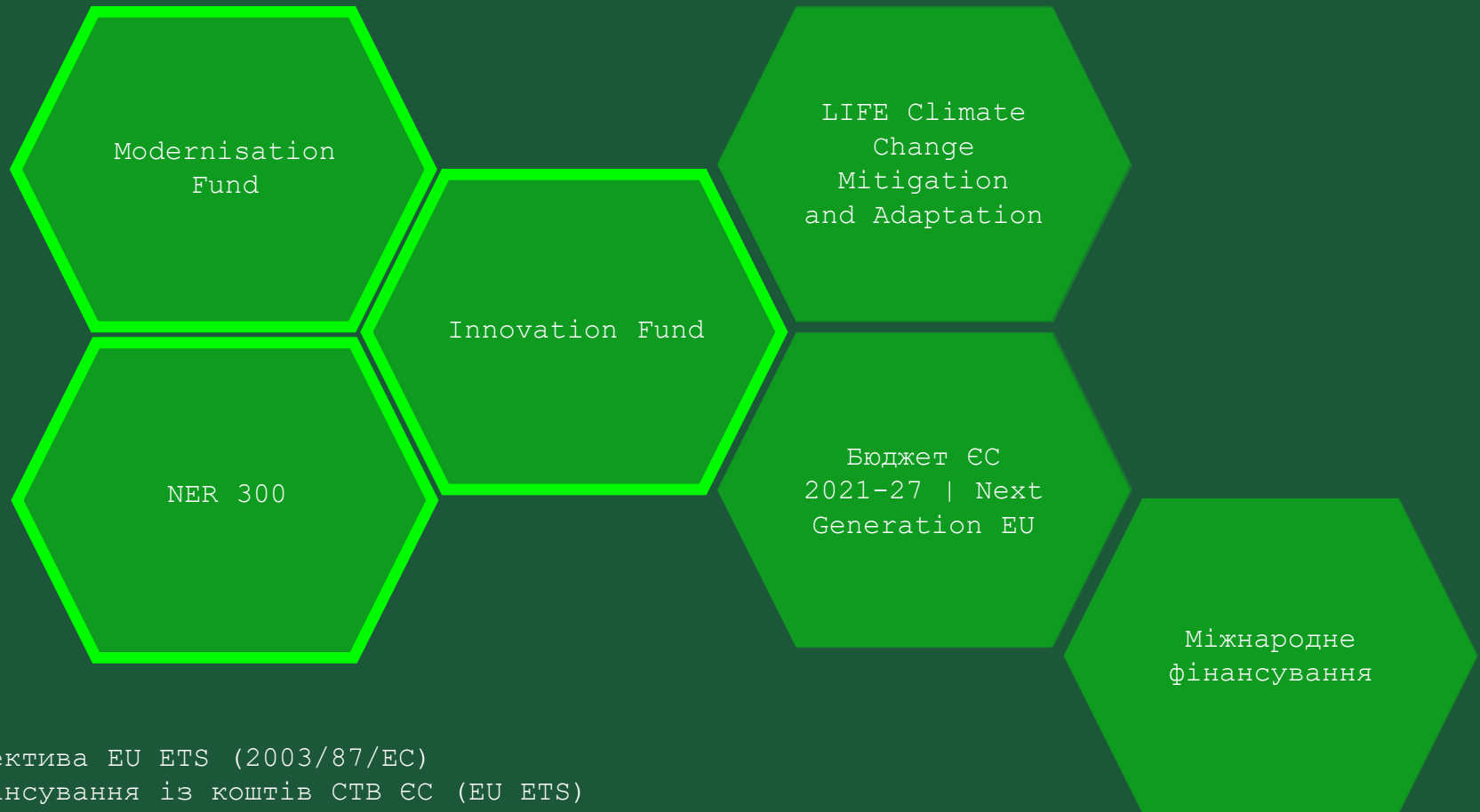
Rural Energy Community Advisory Hub

Golebiewska M., European Union. Lessons Learned, [в:] Створення спільнот з «зеленої енергетики в Україні. Практичний посібник, за ред. Вострякової В.І., Рубаненко О.О., Вінниця, 2023

ФІНАНСУВАННЯ. ІННОВАЦІЙНИЙ ФОНД

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

ФІНАНСУВАННЯ. ІННОВАЦІЙНИЙ ФОНД

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

ФІНАНСУВАННЯ. ІННОВАЦІЙНИЙ ФОНД

ІННОВАЦІЙНИЙ ФОНД

- Директива EU ETS (2003/87/EC)
- Третя фаза СТВ ЄС (EU ETS)

Fit for 55. Перегляд Директиви EU ETS

- Збільшення кількості квот для Інноваційного Фонду в рамках Системи торгівлі викидами ЄС
- Розширений обсяг фінансування
- Механізм аукціонів, які уможливляють наприклад використання Carbon Contracts of Difference, CCfD

40 млрд євро в 2020–2030 рр.

(ціна квот на рівні 75 євро/т CO₂)

- ВДЕ
- Енергоємна індустрія
- Зберігання енергії
- CCU | CCS
- Net-zero транспорт та будівлі

- DG Clima
- European Climate, Infrastructure and Environmental Executive Agency, CINEA
- ЕІВ
- Країни-члени Європейського союзу

НЕСРС. ДЕТАЛІЗАЦІЯ КЛІМАТИЧНИХ ЦІЛЕЙ ТА КЛЮЧОВИХ ДІЙ

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

NECPs. Деталізація кліматичних цілей та ключових дій

КЛІМАТИЧНА ПОЛІТИКА ЄС
ФОРМУВАННЯ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

1990 2000 2010 2020 2030 2050

2014 (2019). Енергетичний союз

- Енергетична безпека
- Інтегрований внутрішній ринок енергії
- Енергоефективність
- Скорочення викидів
- Наукові дослідження та інновації

2016. Clean Energy for All Europeans Package

Ціль до 2030. Принаймні на 32,5% більша енергетична ефективність завдяки зниженню споживання електричної енергії. Щонайменше 32% відновлюваної енергії.

Національні плани з енергетики та клімату

EU15	EU25	EU28	EU27

ТРЕНІНГ ЗІ СКОРОЧЕННЯ ВИКИДІВ ПГ | 2024

Національні плани з енергетики та клімату National Energy and Climate Plans, NCEPs 2021-2030

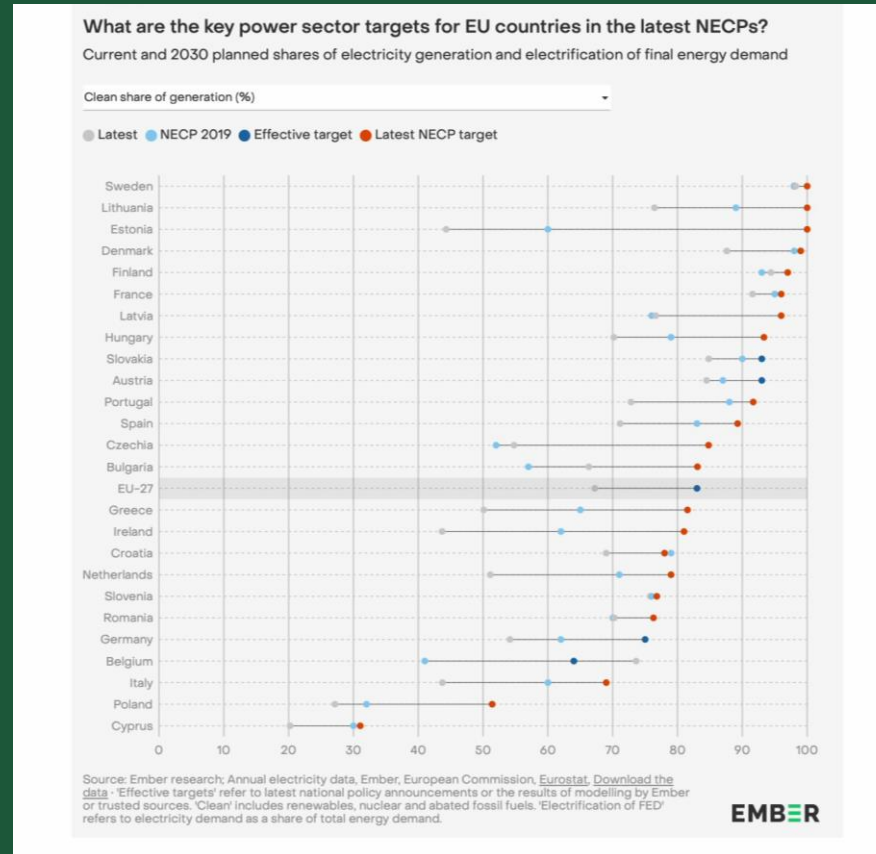
2018-2019. NECPs та оцінка Європейської комісії
2020. Оцінка в рамках звіту про Енергетичний союз
2023-2024. Оновлені NECPs та оцінка ЄК

EMBER Live EU NECP Tracker:

до 29/07/2024 26 з 27 країн ЄС подали чернетки NECPs. Дев'ятьма країнами було подано остаточні Національні плани

ІНСТРУМЕНТИ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

NECPs. Деталізація кліматичних цілей та ключових дій

EMBER, Live EU NECP tracker

ЧАС ПИТАНЬ ТА КОМЕНТАРІВ